הזורק פרק אחד עשר שבת

ואלא הא גמיר גזירה שוה. וא"כ לא כתבו התורה דהוה ליה כמפורש. ומשני רבי יהודה בן בתירא לא גמרה ואין אדם דן ג"ש מעצמו [פסחים סו.]: **ואלא.** לרבי יהודה: **מהיכן הוה.** בתיזו חטא מת דכתיב כי בחטאו מת[ם]: **מויעפילו.** ויעפילו לעלות וגו' אלא הרשיע כ"כ בחילול שבת: **שפנה מנרעתו.** קדם ונתרפא: **והנה ידו מצורעת.** היינו לוקה בגופו: **ויוציאם והנה ידו.** אחר הילתה מצורעת כשלג ובמדה טובה כתיב מחיקו והנה שבה: **גם כתוך גם.** לאחר שחזר ונעשה מטה בלעג ולא כשהוא תנין ולא כשהוא תנין ולא כתיב ויבלע תנין אהרן: **ולא ילפינן זורק ממושיט.** שהיה בעבודת הלוים למעלה מעשרה מדרשות היתיר לרשות היחיד ורשות הרבים בחמלע ופיפא דקתני הזורק פטור והמושיט חייב דברי הכל היא: **או דילמא למעלה מי עליני.** ומשום הכי פליגי ופטרי רבנן דאין כאן אויר רה"ר חוזק ממושיט לא ילפינן וכיני עקיבא ליף ופיפא רבנן קאמרי לה: **ועוכר** גרסינן. **מרה"י לרה"י ועוכר רשות הרבים עלמה.** ולא גרסינן בריפא הזורק: **והא אמר ר' אלעזר.** בהמוציא וליף ממשא בני קהת דאמרן: **אלא לאו בזורק.** מייתי מתניתא כי מתניתין וקתני בברייתא עלמה ובהא הוא דאמרינן ר' עקיבא משום דנקלטה בחויזו של רה"ר: **למעלה מעשרה.** דליף זורק ממושיט: **ולגיגא דרב תלקיה.** הא דר' אלעזר: **חוץ אלא דברי הכל חייב.** ואע"ג דלא נח מודו דכמונח דמי: **פטור.** דלא ילפינן זורק ממושיט: **כאן למחלוקת.** ונקלוטה כמה שהונחה: **משום שבות.** זורק מרשות לרשות חבירו ולאו משום הפסק רה"ר דהוא הדין נמי אם היתה אלנו עד שיערבו: **ואם היו.** שמיהן הרשויות שלו מותר לכתחילה: **אסור לזרוק מזה לזה.** ואפילו הן שלו דאי משלו לשל חבירו לא הוה אמינא אבל מי אמינא: **לאו מי אוקימנא.** בעירובין: **דמדלי חד ומפסי חד.** דמתוך כך לריך לאמן ידו מגבוה לגמוך או מגמוך לגבוה טריך בה ודילמא לא זריק על הגג ונופל לרה"ר ואתי לאתויי. ולהכי נקט ואתי לאתויי דאילו משום נפילת רה"ר ליכא חיוב חטאת דמתעסק הוא אלא הוצאה דלא נתכוון לזרוק לרה"ר: **כלבוד דמי.** דרשות שאינו גבוה ג' בטל אלל רה"ר: **אמר ליה.** סברת היא: **לפי שאי אפשר.** לאחליק רה"ר מגבשושיות כאילו נלקטו במלקט ובריטיטי פליי"מ בלע"ז והן בשני גווני כלים של עץ ובחול חד נעוץ בתוכו ובהן משום פני רוחב הקרש ומחליקה הלכך גבשושיות נמי רה"ר: **אמר ליה.** לו מסברא אפילו ג' נמי: **המשלשל.** מתחיל לתרוג דופני הסוכה בערב כלפי מעלה ומשלשל ונא כלפי מטה: **משלשל.** מוריד: **אם גבוהות מן הארץ ג' עפחים פסולה הא פחות מג' כשרה.** דאמרינן לגוד כמי שנכפף עליהן ונשלמו עד למטה הכא לאו טעמא דמילקט הוא. נראה לי דהכי גרסינן מאי איכא למימר: **הפס משום דהויא לה מחילה שהגדייס בוקעין בה.** ובפחות משלשה ליכא בקיעת גדיים: **תיגח למטה למעלה מאי איכא למימר.** למעלה היכא דאמרינן לגוד למעלה בכמה דוכתין כגון מקיפין ג' מבלים דעירובין (דף עז:) וכגון שהרחיק את הסיכוך מן הדפנות ג' עפחים פסולה (סוכה דף יז.): **כמאן דמלי.** ממון שהוא חוסך ומלא הכלא: **אבל שאינו מקורה.** כגון מלר: **וקא קשיא ליה.** הא דאגמריה רביה: דבריס

ואלא הא גמיר גזירה שוה [6]ג"ש לא גמיר. ואם תאמר מהיכא הוה [1]מויעפילו הוה כיוצא בדבר אתה אומר [2]ויחר אף ה' בם וילך מלמד שאף אהרן נצטרע דברי רבי עקיבא אמר לו רבי יהודה בן בתירא עקיבא בין כך ובין כך אתה עתיד ליתן את הדין אם כדבריך התורה כסתו ואתה מגלה אותו ואם לאו אתה מוציא לעז על אותו צדיק ואלא הכתיב בם ההוא בנזיפה בעלמא תניא כמאן דאמר אף אהרן נצטרע דכתיב [3]ויפן אהרן אל מרים והנה מצורעת תנא שפנה מצרעתו אמר ריש לקיש [4]החושב בכשרים לוקה בגופו דכתיב [4]והן לא יאמינו לי וגו' וגליא קמי קוב"ה דמהימני ישראל אמר לו הן מאמינים בני מאמינים ואתה אין סופך להאמין הן מאמינים דכתיב [5]ויאמן העם בני מאמינים [6]והאמין בי"י אתה אין סופך להאמין שנאמר [7]יען לא האמנתם בי וגו' ממאי דלקה דכתיב [8]ויאמר ה' לו עוד הבא נא ידך בחיקך וגו': אמר רבא ואיתימא רבי יוסי בר' חנינא מדה טובה ממהרת לבא ממדת פורענות דאילו במדת פורענות כתיב [9]ויוציאה והנה ידו מצורעת כשלג ואילו במדה טובה כתיב ויוציאה מחיקו והנה שבה כבשרו מחיקו הוא דשבה כבשרו [10]ויבלע מטה אהרן את מטותם א"ר אלעזר [11]גם בתוך גם: מרה"י לרה"י כו': [12]בעי רבה למטה מעשרה פליגי ובהא דמ"ם אמרינן [13]קלוטה כמה שהונחה ומר סבר לא אמרינן קלוטה כמה שהונחה אבל למעלה מעשרה דברי הכל פטור ולא ילפינן זורק ממושיט או דילמא למעלה מעשרה פליגי ובהא פליגי דמר סבר ילפינן זורק ממושיט ומר סבר לא ילפינן זורק ממושיט אבל למטה מי' דברי הכל חייב מאי טעמא קלוטה כמה שהונחה דמיא אמר רב יוסף הא מילתא איבעיא ליה לרב חסדא ופשטה ניהליה רב המנונא מהא מרה"י לרה"י ועובר ברשות הרבים עצמה ר' עקיבא מחייב וחכמים פוטרים מדקאמר ברשות הרבים עצמה פשיטא למטה מעשרה פליגי ובמאי אילימא במעביר [6] למטה מעשרה הוא דמחייב למעלה מי' לא מחייב [14]והאמר ר' [15]אלעזר המוציא משוי למעלה מעשרה חייב שכן משא בני קהת אלא לאו בזורק ולמטה מעשרה הוא דמחייב למעלה מעשרה לא מחייב ש"מ בקלוטה כמה שהונחה פליגי ש"מ ופליגא דר' אלעזר דאמר ר"א מחייב היה ר' עקיבא אפילו למעלה מי' והאי דקתני רה"ר עצמה להודיעך כחן דרבנן ופליגא דרב חלקיה בר טובי דאמר רב חלקיה בר טובי [16]תוך שלשה דברי הכל חייב למעלה מעשרה דברי הכל פטור מג' ועד י' באנו למחלוקת ר' עקיבא ורבנן תניא נמי הכי בתוך ג' דברי הכל חייב למעלה מי' אינו אלא משום [17]שבות ואם היו רשויות שלו מותר מג' ועד עשרה ר"ע מחייב [18]וחכמים פוטרין אמר מר אם היו רשויות שלו מותר לימא תהוי תיובתיה דרב דאיתמר [19]שני בתים בשני צדי רה"ר רבה בר רב הונא אמר רב [20]אסור לזרוק מזה לזה ושמואל אמר מותר לזרוק מזה לזה ולאו [21]מי אוקימנא לההיא [22]כגון דמידלי חד ומתתי חד דזימנין נפל ואתי לאתויי אמר ליה רב חסדא לרב המנונא ואמרי לה רב המנונא לרב חסדא מנא הא מילתא דאמור רבנן כל פחות מג' [23]כלבוד דמי אמר ליה לפי שאי אפשר לה לרשות הרבים שתילקט במלקט וברהיטיטי אי הכי ג' נמי ותו הא דתנן [24]המשלשל דפנות מלמעלה למטה אם הן גבוהין מן הארץ שלשה טפחים פסולה הא פחות מג' כשרה [6] התם היינו טעמא משום דהויא לה מחיצה שהגדיים בוקעין בה תינח למטה למעלה מאי איכא למימר אלא כל פחות משלשה כלבוד דמי הלכתא גמירי לה [25]ת"ר מרה"ר לרה"ר ורה"י באמצע רבי מחייב [26]וחכמים פוטרין רב ושמואל דאמרי תרוייהו לא חייב רבי אלא ברה"י מקורה דאמרינן ביתא כמאן דמליא דמי אבל שאינו מקורה לא אמר רב [27]חנא אמר רב יהודה אמר שמואל מחייב היה רבי שתים אחת משום הוצאה ואחת משום הכנסה יתיב רב חנא וקא קשיא ליה למימרא

גזירה שוה [7]לא גמיר. ואם תאמר וליגמר מר' עקיבא שהוא קבלה מרבו ותורה"ת שהיה להם בקבלה מנין ג"ש שבכל התורה וזו היתה יתירה על המסכון לפיכך לא קיבלה: למימרא

מסורת הש"ס

6) [מכות יד: ח"ל הכרחון ענן נגר כ' נזרה שוה לא נמיר פי' לא נמיר ר"ע ג"ש אלא הוא דרש לעצמו עכ"ל ובה מיישב קושית הטוס' דהכא ד"ה ג"ש]. 7) [יומא יט: ע"ש]. 8) [פסחים קיח: מולין קמ.]. 9) [ניטין עט. כ"ק ע:]. 10) [לעיל ל:]. 11) לעיל לב. 12) עיריוכין סה:. 13) [לעיל ל:]. 14) [סה]. 15) [עי' סוכה ו:]. 16) עיריוכין פו: סוכה עז. 17) לעיל ד:. 18) ב"ל רש מכתב. 19) [מגיגר כז].

הגהות הב"ח

(6) גמ' יכמלי לילמת נמעביר. נ"ב עי' יפלינו כהגמת נוסי לי כהגמת תפן דמי: (7) שם סה פחות משלשה כמרה מאי איכא למימר אתם הייט:

גליון הש"ס

גמ' ואמר ר"א המוציא משיי. עיין עיריוכין דף לב ע"ש מה"ש ומה לי נעי:

מוסף רש"י

ג"ש לא גמר. ולא למדה מרבו (מכות יד.). קלוטה. כתוך המחיר, כמי שהונחה. (לקרן ע"ש). המפק הוסיל ונקלט כאילה של רה"ר כמי שהונחה כתוכו היא ואע"ג דלא נח (לעיל ד.). המוציא משא לבעלה מעשרה. מעבירו כאויר בידו ואינו על כתפו ונגוה מן הארץ עשרה קלמר, דלי כתוכה על כתפו מתעתין היא (לעיל לב.) ויכל לתנן (לקמן ק.). הזורק ד' אמות בכותל למעלה מעשרה מוזרק בחרר, אלמא אין למעלה מעשרה רה"ר, דוקא זורק אל מעביר חייב, דילף מכני קהת ממשכן (לעיל לב.). שני בתים של אדם אחד. (עירובין פה.). דמידלי חד ומתתי חד. אחד נגוה ואחד נמוך, שאם יזרוק מן הנמוך לגבוה ולא יגיע ויפול לרה"ר (שם). המשלשל דפנות. כל מלמעלה למטה קרוי שלשל (סוכה סז.). ערל"ר נלע"ז (עירובין פו.). מלמעלה למטה. שהמחיל לתרוג המחיצה אלא הפכך ואחזיב ומא כלפי מעה (סוכה שם ועירובין שם).

רבינו חננאל

ופירשו דלא גמר מפי רבו ג"ש זו אלא הוא לעצמו דן זה, וקי"ל אדם דן קיר בעצמו ואין אדם דן ג"ש מעצמו, ומזאת אתה למד דכל ג"ש דלא גמרא הוא ליכא למיסמך עלה. ור' עקיבא כיון דלא הות גמרא בידיה לפיכך נידחת ולא קיבלה ממנו. ואף לא עמד שאהרן נצטרע, ואי משום דכתיב ויחר אף ה' בם, בנזיפה בעלמא. נתברר לנו מפסקא קמא דמתניתין כי הזורק מרה"ר לנות ברה"י או מרה"י לנות ברשות הרבים, ונעשית מחשבתו חייב. ופסקא תנינא דמתניתין הזורק מרה"י לרה"י אחרת ורה"ר באמצע, ר' עקיבא מחייב וחכמים פוטרין. ולענין בעיא דרבא למטה מעשרה פליגי, פשיטא לן דמושיט למעלה מעשרה ברה"ר ונח ברה"ר חייב. וכן מושיט מרה"י לרה"ר (והיינו מעביר ר' אמות ברה"ר) וכמוציא משוי על כתיפו דמי, שהרי למעלה מעשרה הוא, וכן היה משא בני קהת ומלאכה היא. אלא מיהו מושיט מרה"י לרה"ר אע"פ שלא הגיע ברה"ר עד ד' אמות חייב כיון דנח ברה"ר, שהרי הוא מוציא מרשות לרשות. אבל המגביה חפץ ברה"ר והעבירו רשות הרבים ולא הכניסו ולא הוציאו מרשות לרשות, אם העבירו ד' אמות חייב ואם לאו פטור. אלו כולן פשוטות הן. ובעיא דרבה נמי פשוטה היא, מדתניא מרה"י לרה"י ועובר ברה"ר עצמה, ר' עקיבא מחייב וחכמים פוטרין. ודייקינן מדקתני ברשות הרבים עצמה פשיטא דלמטה מי' פליגי, ולא מיתוקמא במעביר כגון מוציא ומושיט, דהני אפילו למעלה מי' חייב, אלא לאו בזורק ולמטה מי' הוא דחייב ר"ע אבל למעלה מעשרה אפילו ר' עקיבא פוטר. והכא בהא קמיפלגי ר' עקיבא סבר אמרינן קלוטה באויר כמי שהונחה דמי, ורבנן סברי לא אמרינן קלוטה באויר כמה שהונחה דמי. ודר' אלעזר פליגא ליה דדבנן פטרי אפילו למטה מי', ור' עקיבא מחייב אפילו למעלה מעשרה שטחים, והאי דקתני ברה"ר עצמה להודיעך כוחן דרבנן דלכתא כוותיהו. והא דאמר רב חלקיה בר טוביי תוך שלשה דברי

עין משפט נר מצוה

ו א ב ג מי' פי"ג מהל' שבת הלכה טז קמנ לאין סס:
ד ד ה מי' פט"ו סס הל' מ קמנ סס טוסיע ס"מ מי' שנג סעיף ל:
ח ו מי' פי"ג סס הלכה טז:

תורה אור השלם

1 וַיַּעְפִּלוּ לַעֲלוֹת אֶל רֹאשׁ הָהָר וַאֲרוֹן בְּרִית יְיָ וּמֹשֶׁה לֹא מָשׁוּ מִקֶּרֶב הַמַּחֲנֶה:
במדבר יד מד
2 וַיִּחַר אַף יְיָ בָּם וַיֵּלֶךְ:
במדבר יב ט
3 וְהִנֵּה מִרְיָם מְצֹרַעַת כַּשָּׁלֶג וַיִּפֶן אַהֲרֹן אֶל מִרְיָם וְהִנֵּה מְצֹרָעַת:
במדבר יב י
4 וַיַּעַן מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר הֵן לֹא יַאֲמִינוּ לִי וְלֹא יִשְׁמְעוּ בְּקֹלִי כִּי יֹאמְרוּ לֹא נִרְאָה אֵלֶיךָ יְיָ:
שמות ד א
5 וַיַּאֲמֵן הָעָם וַיִּשְׁמְעוּ כִּי פָקַד יְיָ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְכִי רָאָה אֶת עָנְיָם וַיִּקְּדוּ וַיִּשְׁתַּחֲווּ:
שמות ד לא
6 וְהֶאֱמַן בְּיְיָ וַיַּחְשְׁבֶהָ לּוֹ צְדָקָה:
בראשית טו ו
7 וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אַהֲרֹן יַעַן לֹא הֶאֱמַנְתֶּם בִּי לְהַקְדִּישֵׁנִי לְעֵינֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָכֵן לֹא תָבִיאוּ אֶת הַקָּהָל הַזֶּה אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לָהֶם:
במדבר כ יב
8 וַיֹּאמֶר יְיָ לוֹ עוֹד הָבֵא נָא יָדְךָ בְּחֵיקֶךָ וַיָּבֵא יָדוֹ בְּחֵיקוֹ וַיּוֹצִאָהּ וְהִנֵּה יָדוֹ מְצֹרַעַת כַּשָּׁלֶג:
שמות ד ו
9 וַיֹּאמֶר הָשֵׁב יָדְךָ אֶל חֵיקֶךָ וַיָּשֶׁב יָדוֹ אֶל חֵיקוֹ וַיּוֹצִאָהּ מֵחֵיקוֹ וְהִנֵּה שָׁבָה כְּבְשָׂרוֹ:
שמות ד ז
10 וַיַּשְׁלִיכוּ אִישׁ מַטֵּהוּ וַיִּהְיוּ לְתַנִּינִם וַיִּבְלַע מַטֵּה אַהֲרֹן אֶת מַטֹּתָם:
שמות ז יב

לעזי רש"י

פליינ"א. מקצועה.

רבינו חננאל (המשך)

הכל חייב, למעלה מי' דברי הכל פטור מחטאת ואינו אסור אלא משום שבות. מג' ועד י' ר"מ מחייב וחכמים פוטרין ותניא נמי הכי, פליגא אתרייהו, אדר' אליעזר דסבר אפילו (למטה) (למעלה) מי' פליגי, ולרב המנונא דסבר למטה מי' פליגי בעשרה כולהו, הא אמר מג' ועד י' בלבד הוא דפליגי, תניא כוותיה. וסוגיין דשמתין אסור לזרוק מרה"י לרה"י ורה"ר באמצע בתוך ג' לדברי הכל ואם זרק חייב חטאת. ואע"ג דאמר רבא לקמן (דף עז) בתוך ג' להבנן צריך הנחה ע"ג משהו, ובהמוציא יין (דף פ) אוקמינן בזורק, מכלל שאם לא נח אפילו ע"ג משהו לא מחייבי רבנן. הא לדורב חלקיה בר טוביי עדיפא דתניא כוותיה בהדיא. מג' ועד י' פטור אבל אסור כרבנן. למעלה מעשרה, אם אין אותן ב' רשויות שלו אסור לזרוק מזו לזו משום שבות, ואם הם ב' דיוטאות שלו זו כנגד זו ורה"ר ביניהם (משותת) [בשותת] מותר לזרוק מזו לזו. ואם היתה דיוטא אחת למעלה ואחת למטה שהזורק צריך להעקים ולזרוק אסור משום גזירה, גזרינן לזרוק דלמא נפלה ברה"ר ואתי לעילתא ברה"ר לרה"י. ותרגומא נמי דרב דאמר ב' בתים שלו בשני צידי רה"ר אסור לזרוק זו לזו, דמידלי חד ומיתתי חד כדפירשנא. והלכתא כוותיה דרב ובלבד דלמעלה מעשרה נפלו. ואסיקנא כל פחות מג' טפחים כלבוד דמי. כין למעלה כגון הרחקת סכך מן הדפנות וכיוצא בה וכין למטה, הילכתא גמירי לה. ת"ר הזורק מרה"ר לרה"ר ורה"י באמצע ר' מחייב חכמים פוטרין. מ' כגון שזרק מרה"ר ונתכוון לנוח ברה"ר אחר ולא נתכוון כדי שיצוח ברה"י וגם לא נח ברה"ר. אלא [הע]עבורה כלבד העבירה ברה"י ונח ברה"ר שנתכוון כדי שיצוח בו. ואין ממקום שזרק עד מקום שנח ד' אמות דכיון דאין ביניהם ד' אמות פטרי רבנן. ודבי סבר קלוטה באויר כמי שהונחה בקרקע דמי. רב ושמואל דאמרי תרוייהו לא חייב רבי אלא בזמן שעברה ברה"י מקורה דסבר ביתה כמאן דמלי דמי וכאילו נחה ברה"י, ונמצא מכניס ומוציא מרשות לרשות. ואע"ג דלית תמן ד' אמות חייב. ופפרשא בגישין בהזורק נט. אבל הזורק דרך רה"י שאינו מקורה לא מחייב ר' ולא אמר קלוטה כמי שהונחה. אמר רב יהודה אמר שמואל מחייב היה רבי שתים אחת משום הכנסה ואחת משום הוצאה.

ל) עיין תוס' לעיל ד' ס' ד"ה והא ולהלן ד' ק' ד"ה לחזאו מס"ל כה.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com